

Передплата

на «РУСЛАНА» вносьте:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Сучасні відносини у Франції.

(+) Француска посольська палата ухвалила вже в цілости новий закон про товариства, над котрим так довго вели ся розправи. Закон сей звернений своїм вістрем проти незатверджених доси державою конгрегацій, а хоч в розправі троха притуплено се вістрє, всеж таки оно вимірене головню проти католицької церкви. Вправді ухвалений посольською палатою закон мусить ще перейти в сенаті, але хочби сенат відкинув єго, остане ухвала посольської палати заявою історичного значіння, що засвідчає про новочасні змаганя безісповідної республіки.

Вплив, який собі Єзуїти здобули у висних верствах суспільности і серед війська, маєтки, якими орудують, значне розповсюдженє монастирів налякали уміркованих республіканців ще більше як радикали й соціялісти, які сподівались ся скоро упорати ся з церквою в день своєї побіди. Республіканська світська школа найшла велику конкуренцію в приватних школах монастирських і ддятого правительство намагає ся відгородити ся від сего впливу. Вправді парламентарне положенє у Франції вельми непевне, а до сеї непевности причиняє ся крім явного ворогованя клерикалів з націоналістами потайне ворогованє між Мелін і Рувіє проти міністерства Вальдек-Русо, а до того ще й ворохобня соціялістів. Однак Французи вже давно навикли до зміни міністерств, що хитають ся все між правицею а лівцею, не покидаючи основ міщанської республіки; они знають, що існуюча конституція при всіх

напастях вжила ся в обставинах і житєвих навичках і її не захитає ані зміна міністерства, ані ніякі парламентарні бурі. Республіка перетривала панаму і всякі потрясеня, викликані процесом Драйфуса, она перебула би упадок радикальних міністрів і поворот Мелін без небезпечности, колиб поза парламентом не розповсюджував ся соціялістичний рух щораз дальше а іменно з щораз острійшим революційним характером.

Недомаганє претендентів і їх сторонництв з одного боку, а слабість пролетарияту з другого боку, хоронили доси республіку перед всякими поважними потрясеннями. Се є корисна прикмета третьої республіки, що она опирає ся на середних міщанських верствах. Після відомого вислову Тієрса може она так довго остояти ся, як довго буде консервативна. Скорож перейме ся скрайними змаганями, грозить їй якобінїзм або новий цїсар. Она опирає ся в своїм естві на упадок цїсарства так само, як і на своїй побіді над комуною. Страшне пораженє понесене париским пролетариятом при кінци мая 1871. р. привело єго доси єдїти спокійно, так як червцевий бїй 1848. р. Наполеонові III. ошадив уличну бїйку з парискими робітниками. В перших двох десятках лїт республіки соціялістичний елемент відгравав у Франції підрядну ролю. В посольській палаті соціялістичні послї спромogli ся від часу до часу лише в союзї з правицею заявити свій вплив. Змови і неспокої проявляли ся також у Франції в 80-их роках часто, але не виходили поза тісні границі. Найзухвальшим і найбільш виузданим соціялістам не вистарчало таке уміркованє виступованє товаришів, они перейшли до

інтернаціональних анархістів, пропаганда чину мала додати рішучости кулявій теорії соціялізму. Супроти свідомої цілі і енергічного поступованя німецкої соціяльної демокрації, мусїла французька соціяльна демокрація з своїм розладом і взаїмними обжалованями і підозріннями зробити пригнобляюче враженє. Поважна гроза міщанській республіці з боку соціялізму здавала ся тоді ще неможливою, її ворогів гляділи в таборі Бонапартистів і Орлеанїстів. Генерал Буланже і авантурниче товариство, що пособляло єму грїшми і кермувало ним якби на дротї політичною лялькою, здавали ся небезпечнішими як соціялісти.

В останнім десятилітї змінили ся основно сі обставини. Соціялістичний рух зміцнив ся материяльно і морально. Розлад поміж міщанством засудив на повну застою соціяльно-політичне законодавство. У Франції так само трудно перевести податок особисто-доходовий, як і державне обезпеченє робітників на случай старости. Але рівночасно здемократизували ся і звичай, а свідомість мас дивинула ся. Революційний оклик, що кождий французький жовїїр носить маршалківську булавку в своїй торністрі, вертає тепер на робітничім полі в домаганю, що робітники мусять мати участь в управі фабрик. Потворили ся могучі робітничі синдикати, що обняли керму і хотять підприємцям приписувати усїля. Всюди має бути заведений 8-годинний робочий день, а підприємці мають бути приневолєні, назад приймати по скінченю змови також робітників, котрих віддалили задля непослуху або неладу. Всюди домагають ся признаня синдикатів яко правних заступників робітничого стану, що мають

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

ІДИЛЛЯ.

(Дальше).

Ливши усїх і вийшов. Чув тільки, як батько за ним мовив: — Фе, будучий академік плаче!

Без капелюха опинив ся на огородї. Дюперва по кількох хвилях був в станї мислити, міг відчути заданий йому біль.

Чув ся нещасливий. І то може перший раз в житю, вправді до тепер відчував верає в житю прикрости, але се були лише прикрости, а не біль. Родичі, ті, що мали його любити, ті посуджували його о крадіж братових грошій.

Плакав. Проклинав дні свого житя, своєю долею, що дала йому дожити таких хвиль.

«Родичі мовлять, що я злодій», мовив до себе.

В тій хвили хотів вернути ся домів, перетрясти цілу хату, найшли гроші а потім і злодія і показати їм всїм, хто властиво гроші взяв! Гадав се зробити, хотів доказати, що він без вини!

Але сей запал проминув скоро, бо коли вертав, прийшло йому на гадку, пощо має се все робити. Мати назвала його злодійом — най так буде! Хотїли мати його таким — най мають! Йому тепер все одно! Най називають ро-

дичі його злодійом, навіть і убійником — його се мало обходить.

Тїшило би його найбільше те, якби вони не найшли ніколи тих грошій. Відчував би чортівську радість, коли би вони були в блуді — шукали не дармо і коли би все те їх гризло та злостило. Се тїшило би його, бо се була би кара за нього..., коби бодай ті гроші забрав який мудрий злодій та їх добре заховав. Його руку стиснув би, як приятелю.

Коли вернув домів, застає, як усї шукали. Але його не тїшило уже те, що не могли найти, так само як не болїло, що його майже усї унікали.

...Любив пересиджувати на самотї. Майже все перебував в глухїм, малім салонї і туманїв. Унікав майже усїх, не виключаючи ні Славка, ні брата, ні сестри Галї. І з тим було йому лїпше. А тимчасом майже з кождою хвилею тратили родичі в його очах на вартости; їх уважав він не яко таких, що мають його любити, але яко тих, що мусять йому дати їсти, його удержати.

Один біль, який можливо еще відчував, се жаль, що не має родичів, котрі би його любили як дитиню. І сей біль остав ся еще до нинї, і се одно вєть еще в станї відчувати.

І так минали в його житю дні, безнадїйні і пусті, мов хвилї холодної осени.

Третього дня пішов зі Славком до міста; дома нудило ся йому, не міг найти для себе місця. Цїлу дорогу говорили, а коли вертали,

заявив Славко, що на другий день мусить відїхати домів, і то конечно, бо має залагодити справи, котрі не може відложити на пізнійше.

...Вечером спав уже його брат і Славко, а Генью дочитував жадно послїдні уступки якогось інтересного романа, в котрїм молода пара по довгих перешкодах дійшла до щастя — мала долю.

Хотїв гасити уже свїтло. З єусїдної кімнати отворили ся двері і увїйшла його мати; була обгорнена в хустку. Напила ся води а опїєля прошептала до нього зі страхом, неначе би хотїла відкрити йому якусь важну тайну:

— Ходи, я тобі щось скажу.

Встав, одягнув ся і вийшов за нею до темного покою.

Замкнула двері; мовчала хвилинку, неначе хотїла в темряви, що їх окружала, набрати сили. Ії грудь філювала, була задихана. Вкінци поспитала.

— Чи ти знаєш, хто взяв гроші?

Мав на думцї відповісти, що його се вже дуже мало обходить, що він тим не интересує ся, але помимо того поспитав байдужно.

— Хтож такий?

— Говори тихше!

Не знав, чому власне має тихо говорити, але мовчав.

— А прецінь, чи ти не застановляв ся над тим?

Здвигнув раменами. А вона по довшїй перерві прошептала:

мати найвищий догляд над ладом фабрик. З боротьби о владу на робітничім полі виникли три останні великі змови в Кале, в Монсо-ле-Мен і в Марсилії. Застанова роботи в Марсилії підтяла в одну мить торгівлю міста. Робітники, в часті Італіяниці й Іспанці, не хотять виладовувати причалівні кораблі, а вистачувати готові до відпливу. Мимо значного відділу війська і жандармів не повелося корабельникам зібрати потрібне число охочих до роботи. Лише військові сили удержують службу почтових пароплавів між Марсилією, Альжиром і Тунісом. Тимчасом змова притягала щораз більше робітничих сил в сей рух. Як колись кляб Якобінів, так тепер синдикати мають цілу ватагу агентів і вандрівних агітаторів, що кермують змовою і її розповсюджують. «Ренеґати роботи» се найнебезпечніші елементи воєнного соціялізму, они живуть з того, що сіють незгоду і бурю. Явно або тайно стоять они в порозуміню з мерами і радними громадськими, що в многих громадах належать вже до політичного соціялізму. Вступлене соціялістичного провідника лівіці, Мілеранда, до міністерства Вальдек-Русо, викликало як-раз у висших верствах сторонництва найбуїніші надії. Якийсь час славлено се покликане соціяліста до правительства вельми щасливим помислом і справді в деяких случаях оно помогло правительству і запевнило ему сильну більшість в посольській палаті. Але показала ся і відворотна сторона медалю. Правительственный соціялізм не має не лише відваги, але до того ще розбудив вимагання і жаждоби своїх прихильників, а разом викликав недовірчивість міщанства в ще висшій ступні.

(Конець буде).

СПЛЕТНІ.

Звісний польський фейлетоніст Болеслав Прус застановляє ся над способами викоренення поганої привычки чернення людей. А що і між нашою суспільністю ся недуга вибувала в застрашаючий спосіб, тож подаємо сю цікаву статю:

Цілий людський рід чернить себе взаємно і се без жадної ціли, без плану, мимоволі, так як без ціли і плану дістає чоловік пропасницю або тиф. Кидаємо очернення на ближних не тому, що маємо в тім якийсь інтерес, але — що ми є діткнені епідемією пльоткарства і завдяки сему тратимо власний суд, почуте справедливости, навіть почуте людської гідности і ставмо немов рурую від водопровода, через який замість води тече сплетня. Сплетня а навіть очернене стали у нас наравду епідемічною недугою.

— То я скажу тобі — їх узів Славко!

Помимо того, що остатні дні вціпили уже в його серцю апатию, помимо того відчував еще біль, який задали слова матери. Для нього були вони неначе засудом смерти. Але не протестував проти них, не говорив, що матір помиляє ся. Мовчав уперто; не думав о нічім, став скоріш віддихати.

А мати перепрошувала, що несправедливо посуджала його, але він не зважав на се, майже не чув її слів. Й оправдане було запізнє, неначе погода по бурі, що знищила уже все жите та всюди заціпила зародок смерти.

А вона оповідала йому, яким способом дізнано ся, що Славко став злодійом.

Скоро тільки гроші пропали, посуджували усі його, Геня, з тої простої причини, що иньшого підозрілого не було. Тепер пізнає вона, що се було не слушно — але пропало!

Но коли він встав тоді зі слезами в очах від обіду, то батько заявив, що Геньо не винен, але вона, мати, толкувала поступованє сина на двоє.

Опісля шукали усюди грошей, але без жадного результату. Так зійшло три дні. І траву в огороді скосила, аби лишне шукати, бо гадали уже, що Василь їх десь загубив, і покої усі попередвертали, але грошей не було.

Роздумуючи над запобігаючими средствами против сеї недуги, п. Прус пригадав собі знакового, одного Американця, який званий був в Варшаві з того, що ніколи не видавав осуду на людей та не повторив зачутих сплетень. До сего мов-то Американина удав ся п. Прус за порадою о лік против сплетнів.

«Пан Омнібус (так мав називати ся сей Американець) приняв мене досить холодно — пише п. Прус — але вислухав з увагою і відповів:

Маєте слухність. Кождий Американець, осівши в Европі, спостерігає, що тутешні люди є склонними не лише до видавання строгих засудів на ближних, що не є гріхом, але чесною не є також, — однак що гірше, то се, що Европеїці скорі до повторюваня погослох, яких ніхто не справджує. Особливо — додав — в деяких точках Европи сплетні множать ся з надзвичайною силою... Чи хочете, щоби я назвав вам сю місцевість?

Я подякував ему чемно, хотій з постіхом, і запитав: чи не знає против сеї хиби якого ліку?

Американин розсів ся на філюючим фотели і почав: Маєте слухність, питаючи ся за ліком против сплетень, бо се є справді страшна суєнільна недуга. Сплетня або фальшивий осуд про людей завдає загальному три, майже невідплатні кривди. Першою є се, що сплетнярі, чернячи чесних людей, роблять суспільности такую саму шкоду в духовім обягу, як убійники та підпалачі на економічній полі: зменшають суспільне багатство. Кождий нарід потребує мати якесь число висших чи ліпших особистостей, яким довіряє, які наслідують, які в важних хвилях вказують ему: куда має іти. Отже коли сплетні знищать віру в таких людей (повтаряю: чесних та розумних), тоді нарід тратить взору, напрям і, замість бути живим організмом, стає ся купою піску.

Друга шкода полягає на тім, що коли знищать ся вплив правих людей, на чолу суспільности мусять висунути ся ідивідуа малої вартости, блягери а деколи шкідники, а на тім потерпить публична справа. Рівночасно розсуджують ся справді проступні люди: бо публична опінія, коли осуджує добрих, тим самим лихих ставить на рівні з ними уровнями.

Нарешті трета кривда містить ся в сїм, що люди чим раз більше при звичають ся до повторюваня чужих судів та до решти тратять спосібність самостійного думаня, що також є необчисленою шкодою.

Але покажіть ратунок против злого, заряду! — перервав я Омнібусови. — Може треба завязати яке товариство! може видавати яку часопись?... а може живити ся спеціальними стравами?

Американин потряс головою. Те все не придало ся на нічо — сказав. — Треба навчитися думати. А яким способом доходить ся до сего, дам вам примір з моєї власної практики.

Тимчасом твердив батько, що гроші ніхто иньший не взяв, як Славко. Але вона толкувала знова, що годі чужі діти посуджувати — і батько мовчав, хотій не відкликував своїх слів.

А нині, коли вони оба пішли до міста, прасовала вона біле, а батько ходив по другій кімнаті і думав щось. Опісля прийшов до неї і промовив.

— Як тепер не найду, то гроші певно пропали!

— Деж ти будеш шукати? — питала.
— Де? менше з тим... ти казала, аби я не посуджував Славка, бо то чужа дитина... але увидимо — і він вийшов.

А коли повернув, приніс зі собою гроші.
— Деж ти найшов? — питала.
Того самого дня, коли гроші пропали, вийшов він рано, аби побудити слуг і тоді здибав Славка коло ганку. Славко змішав ся і повернув скоро до хати. А се прийшло йому донерва тепер до голови, він вийшов і в винограді коло ганку найшов гроші.

(Конець буде).

— Абож нині люди не думають? — спитав я.

— На жаль, ні! Нині переважно повторюють чужі думки, а се діє ся тому, що майже всі люди читають часописи, а що гірше — вдоволяють ся виключно читанєм часописий. А дневники, редактовані поспішно, видають часто мимоволі хибні, а часом навмисне сторонничі осуди про людей та біжучі справи. Однак, будь що будь, ті осуди є вже зовсім готові і звільняє людей від думаня. Завдяки сему, нам не хоче ся працювати навіть в таких дрібних случаях, як вироблене собі опінії про людей і річи, з якими маємо безнастанні зносини. Кажу се з притиском, бо я сам переходив в житю епоху виручуваня ся чужими поглядами. А власні умислові сили я зуживав на гру фантазії, на виображенє собі приміром: що се було би, колиб я став Наполеоном, Ротшильдом, Бісмарком і т. п.

— Яким-жеж способом ви видобули ся з сеї немочи?

— Дуже простим. Одного дня в Чикаго сповнив хтось аличин і зловлено якогось сараку, який немов то мав сповнити єї. Тому що дневник, який я читав звичайно, щодень повторив се підозрінє, тож я був такий певний про вину обжалованого, що заложив ся о сто долларів, що він є убійником. Але коли справа пішла під суд (розуміє ся, що я був на сїм засіданю) показало ся, що сей, немов то убійник, є невинним чоловіком.

Ся подія була для мене лекцією осторожности. Я зрозумів, що осуду про людей не можна опирати на «погослох» або «внутрішних переконанях» та навчив ся витворювати собі опінії, які мають бодай тїнь правдоподібности. А роблю се в сей спосіб. Коли хочу виробити собі власне переконанє про якогось чоловіка, уявляю собі, що я судия, який має видати вирок. В сій цілі беру аркуш паперу, ділю его на чотири части та випишую титули: «Обвинитель» «Оборонець». «Свідки справи». «Особа, знаючі обвиненого». Сі титули мають неоцінену вартість, бо змушують мене до всяких чинностей. Наперед записую собі: о що чоловіка обвиняють? Опісля шукаю свідків і коли найду, записую їх слова, справдивши попередню їх вродостойність. Потім записую вискази осіб, які знають підсудного, щоби виробити собі опінію про его характер, а вкінці — записую слова тих, що боронять підсудного. Сім способом творю образ чоловіка і справи, і коли, мимо осторожности, помилю ся в осуді, то бодай не поступаю легкодушно. Без сумніву таке поступованє вимагає багато праці, але вжеж єї не може бути ніколи за багато, коли ходить о нагану чи похвалу для чоловіка!

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Відповідь п. міністра Гартля на інтерпеляцію посла Яворского в справі вдів і сиріт по свьящениках на засіданю державної ради з дня 29. мин. м. звучить:

На засіданю високої палати д. 22. лютого 1901. р. внесли пп. посла Василь рицар Яворский і товариші інтерпеляцію в справі управильненя заосмотреня вдів і сиріт по гр. кат. свьящениках і з тої нагоди звернулась до мене з запитанєм: що я думаю зарядити: 1) щоби остаточно порішено питанє правового усталеня пенсий, зглядно додатків на вихованє вдів і сиріт по греко-кат. свьящениках і 2) щоби просьби о дари з ласки скорше порішувано, ніж се було доси. У відповідь на ту інтерпеляцію маю честь замітити отсе:

Закон з дня 14. мая 1896. р. (В. зак. д. ч. 178), котрим управильнено на ново пенсії цивільних урядників і слуг державних та їх вдів і сиріт, опісля акція для поліпшеня державних урядників і доходів католицкого духовенства, спонукали правительство подумати також о забезпечено вдів і сиріт по гр.-кат. свьящениках в спосіб, котрий би з одної сторони узглядняв висказані бажаня гр.-кат. духовенства, а з другої сторони подав би скору поміч там, де она справді потрібна.

Щоби укапати лише на найважнійше, що в сій справі зробило ся, то згадаю, що тепер

на підставі найвишого рішення з д. 3. липня 1898. року можна подавати внесення на дари з ласки для вдів по греко-кат. священниках аж до висоти 400 корон, а для сиріт, котрі 24 літ життя ще не скінчили, на датки на виховане аж до 80 корон, і що також про сироти без вітці-матери, як і про ті, що 24 літ скінчили, але неспособні заробити собі на хліб, подбано в псдібний спосіб, як про сироти по державних урядників. В порівнянню до того, як було доси, що вдовам удільно звичайно лише дар з ласки по 30—80 зр., є се значним поліпшенням їх заосмотрення а тим самим і значним обтяженням релігійного фонду, чи то державного форбу, а понад те обтяжене сеї справи не можна би по-сунути ся.

Правительство мусіло таку дорогу тим більше вибрати, що удавати ся на законодавчу дорогу в сій справі годі з уваги на засадничу самоуправу церкви, котра не дозволяє, щоб єї органи в яким небудь напрямі трактовано так, як державних урядників; врешті і само духовенство побирає свою платню з релігійного фонду лише як запомогу, для того і для вдів та сиріт по священниках можна що найбільше вимагати запомог від релігійного фонду, а се в адміністративній дорозі далеко легше дасть ся управити.

Недогодам, виходячим з трактованя до-тичних подань, в великій часті через те, що петенти за пізно їх вносять, буду старати ся зарадити так, щоби для петентів не було з то-го ніякої матеріальної шкоди.

Прагські Narodni Listy виясняють напружене відношене межі консервативною більшою посілостю а чеськими людскими послами. За минулих трох літ, каже ся часопись, се відношене було дуже привязне; під Баденім оно заколотило ся по трохи, бо сей муж державний не був прихильником консервативної шляхти і она звала про се. Се змінило ся, зовсім природно, під Туном; шляхта була вдоволеною, що один з їхніх стояв на чолі державних діл. Тепер жеж річи стоять інакше. Консервативній шляхті тяжко се зносити, що провід рідної, чеської політики вже не лежить в єї руках, як се було за часів Старочехів та що правительство шукає репрезентатції деінде, не в їхнім клубі. Сему є причина, чому шляхта старає ся заць-ше заступництво чеського народу. Для того она піддержує зносини з фракціями, які стоять на зовсім протилежній стороні політичного гльоба, однак мимо сего радо гріють ся під крилами великої посілости. І власне єї зносини великої посілости уможливають отверте і одно-цільне свідлане з нею. — Що-до дальшої тактики Молодочехів то після послідних відомих нарад виконуючого комітету не улягає сумніви, що виявляти якісь непередвиджені случаи, Молодочехи також по Великодни не підіймуть обструкції. Окликано і на будуче політику вільної руки, хотий і як горячо посла Форшт і Греґр поборювали опортуністичну політику Молодочехів. Однак сим не змінив ся напрям чеської політики і Чехи заховують свої сили для головного бою при угорській угоді. Буде се також підводною скалою для теперішнього кабінету, для якої виминення треба буде всеї єго прозорности та енергії.

В справі тридержавного союзу доносять з відевських дипломатичних кругів, що Італія рішучо опирає ся відновленню тридержавного союзу перед заключенем торговельних трактатів. Можливою є річню, що згодить ся на тимчасове провізоричне продовжене тридержавного союзу аж до заключеня торговельних трактатів є є коли жадане Італії в сих трактатах будуть достаточні узгляднею. Справа торговельного трактату Італії і Австрії представляє ся труднішою, бо Італійці обстають при т.з. *Wein-Zoll-Klausel*, якої внесення домагають ся австрійські інтересанти і як звісно, в сій справі вплинуло нагле внесенє до віденського парламенту, яке прийде під наради палати.

В Женеві відбули ся в суботу збори в ціци протесту против виданя анархіста Яфея італійским судам. Сей Яфей мав бути спілником Брешиого в сповненню замаху на короля Гумберта. На зборах промовляв цілий ряд анархістичних і соціялістичних бесідників, а відтак товпа кількасот студентів, переважно Росиян, подала

ся перед російській консулят, здерла російського орла і написи та піднесла оклик: *Regeat Rosia!* Відтак товпа удала ся перед італійський консулят і тут хотіла урядити маніфестацію, але жандармерія була вже наспіла і розігнала демонстрантів. Арештовань не було жадних. Головними справцями демонстрації були Росияни.

Оголошене «Правіт. Вестніка» в справі манджурскої умови, яку зборює ся підписати китайске правительство, обговорюють віденські дневники в сей спосіб, немов то з того комунікату виходить ясно, що Росия абсолютно не має наміру віддати Манджурию. Манджурия вже останєсь в китаєх Росії, а надто она ще кидає насьмішку в очи державам, заявляючи, що як дивго они не згодять ся на манджурський трактат, то Росия не вищофає своїх війск в Манджураї.

НОВИНКИ.

— Календар. Ві вторник: гр.-кат. Матрони, Мануїла; рим.-кат. Марії Кл. — В середу: гр.-кат. Іларіона, Стефана; рим.-кат. Евехіла.

— Конфіската. Рг. 58/1-2. В імені Єго Величства Цісаря! Ц. ц. Суд краєвий для справ карних у Львові рішив на підставі §§. 489. і 493. зак. кар. і §. 37. зак. прас., що зміст артикулу уміщеного в числі 65. часописи: «Руслан» з дня 3. цвітня 1901. під-написю «З країни нужди і здирства» містить в собі знамена провини з §. 300 з. к. і прото управделителена є заряджена через ц. к. Прокуратора державного конфіската сеї часописи. В наслідок того рішення зборонене є дальше ширене того артикулу, а забраний наклад має бути знищений. Поводи: В інкримінованім артикулі старає ся автор лайкою і висьміванєм як також тенденційним перекручуванєм фактичного стану річей побудити читателів до погорди і ненависти против ц. к. Староства в Косові зі згледу на єго діяльність уряду, що становить знамена провини з §. 300. зак. кар. — Львів дня 6. цвітня 1901. — *Підпис печаткий.*

— ВПреосв. Митрополит о. Шептицкий в Бережанах. Дня 30. марца 1901 р. о години 8½ вечером приїхав до Бережан ВПреосв. Митрополит, аби відаривати реколекції з учениками тамошної гімназії і заїхав до дому о. Теодора Кордуби, пароха і декана бережанського. Приїзду достойного гостя дожидали в домі о. Кордуби п. староста, бурмістр міста п. Мариновский, директор гімназії др. Іжегорчик а кількома учителями і катехитами. По приїзді слїдували відповідні привіти. Дня 31. марца і 1. та 2. цвітня відбували ся реколекції учеників, а крім того ВПреосв. Митрополит відвідав школи народні мужеску і женьску, руску буреу, товариство «Боян» та складав візити численним особам в Бережанах. Дня 1. цвітня відбув ся у о. Кордуби обід, в котрім взяли участь начальники властей і богато осіб з рускої інтелігенції. Дня 2. цвітня о. годні 4. по полудні відїхав Митрополит в супроводі старости і повітового маршалка до Краснопуці. В Плихові під Краснопуцою попрацали представителі властей Митрополита. В Краснопуці відбувають ся реколекції для священників кількох деканатів, до чого зголосило ся 40 священників. В суботу по реколекціях відїхав ВПреосв. Митрополит до Львова.

— 3 «Драматичного товариства ім. Івана Котляревского» у Львові. Виділ товариства на засіданю дня 2. с. м. привняв до відомости: I) заходи Голови товариства проф. Огоновского і п. Заячківского в справі винайму Скарбківского театру у Львові, на представлення руского народного театру, на концерти та на аматорські представлення; II) що вислано на провінцію 57 листів з цеголками на цілу товариства; III) що вислано письма до товариств і поодиноких осіб, з просьбою о приміщенє в своїм льокалі залучених пушок призначених на добровільні датки на цілу товариства. Пушки вислано на отєї адреси: 1—5) тов. «Руска Бєсїда» в Перемишли, Станиславові, Самборі, Бережанах і Тернополі; 6) «Банк звязковий» в Станиславові; 7) тов. «Родина» в Коломиї; 8) тов. «Народний Дім» в Чернівцях; 9) тов. «Руска Читальня в Кракові»; 10) «Руске Касино» в Стрию; 11) п. Маріан Карпівський в Теревовлі; 12) п. Стахевич Теодор в Станиславові; 13) п. Клим Рогозинський в Бучачі; 14) п. Ярослав Коритовский в Калуші; 15—25) філії «Народної Торговлі» в Снятині, Городенці, Золочеві, Рогатині, Перемишли, Станиславові, Коломиї, Тернополі, Стрию, Самборі і Бродах; IV) касове справозданє з двох аматорських представлень «Соколиків»: розходи виносли разом з обох представлень 350:28 К., приходить 312:08 К. (212+100:20) — недобір 38:08 К.; V) що пос. Барвінський, яко голова літературної секції, поручить на секції справу видавництва драматичних творів. — Виділ ухвалив: VI) внесенє артистичної секції, аби в Перемишли дати представленє «Соколиків» комедії Гр. Цеглиньского в Томину неділю дня 21. (лат.) цвітня с. р.; VII) просити директора руского народного театру, д-ра Гринецкого, аби зво-

лив призначити дохід з одного представлення свого театру на цілу товариства; VIII) закупити ще 33 пушок на збиранє добровільних датків; IX) здержати на разі висилку цеголок на провінцію, з огляду на те, що присилані гроші з цеголок ледви покривають видатки на їх висилку. — Виділ поручив секретаріатови товариства вислати ще 46 пушок до товариств і поодиноких осіб на провінції та просити їх, аби зволили примістити пушки в своїх льокалях.

Від Виділу «Україн.-русского драматического товариства ім. Івана Котляревского» у Львові.

— Тарасове сьвято в Америці. Дня 30. мая відбуде ся в Шамокін Па. вечер. Дня в пам'ять 40-літної річниці смерти Шевченка.

— Руска мова в судах. В сій справі пишуть нам: В остатних літах іменовано в Австрії мно-жество судів і судових урядників (канцелярїйних). І австрійскі закони сего вимагають і здо-ровий розум каже, що кожний урядник, а особливо кожний судия, повинен знати мову сего населєня, межі котрим урядує. Чи в австрійській Русі так дє ся? Ні! Я знаю людей, котрих поіменовано судейскими урядниками в сторо-нах, де загал населєня крім рускої мови ні-якої пншої не розуміє. Чи може се вийти на добро населєня і справедливости? — Ото ж мені один з таких судів недавно оповїдав: «Мавєм судити справу за побите (§. 496. карн. зак.). Але як пошкодований сказав мені, що по дізнанім побитю він «пішов зараз до огорода і три години сапав», так набрав переконаня, що то побитє не міг через 3 години робити, а лиш 3 години *тяжко віддишав* т. є сапав. Аж писар пояснив мені, що «сап» то є рід ширшої мо-тики, котрою на Покутю сапають т. є. обгорта-ють кукурудау, бульбу і огородину».

— 3 «бразилійської Русі». В остатнім числі кури-тибської «Prawd-i» з дня 28. лютого с. р. дізна-ємо ся про нові кривди, нанесені нашими посе-лєнцям в Параві. «Prawda» пише: «До Курити-би прибуло перед кількома днями двох кольо-ністів-Русинів з Jangad-i просити ц. ік. австро-угорскій консулят о опіку супроти нових насильств, доконаних на тій кольонії. Дня 4. лютого с. р. в ночі невикриті ще злочинці обля-ли нафтою руску каплицю і она згорїла. Згорили також всі образи і прибори, а також приготова-не дерево для побільшеня каплиці. — Німець Йосиф Кунц видів утікаючих підпалників. В по-пелици знайдено фляшк, з котрих обливано нафтою каплицю. В Жавгаді є тепер 85 руских родин і около 30 польских. Жалують ся они на жовітрів (є там їх 20), котрі замість працювати при будові дороги до Пальмас, до котрої они придлені, проводять час на стрільню курей, кра-дежи безрог і иншого инвентаря поселєнців. На-лежить надїятися, що ц. і к. консуль п. Поль дасть гноблєним кольонїстам усьишну опіку та що слїдство викрие виновників підпалєня церкви».

— Про похорони Адольфа Добрянського доно-сить Pester Lloyd: Дня 24. марца с. р. привезе-но тіло помершого Добрянського до Чертерова (на угорській Русі), який був власностію покій-ного. Місцевий священник хотів похоронити тіло в церкві і казав там викопати гріб. Сему рішучо спротивили ся селяни: «він був прецьнъ во-рогом Угорщини і за життя не хотів мешкати межі своїми, то чому єму по смерти має бути тужно за нами? Не хочемо молити ся над єго гробом». Стараия священника, аби селяне дозво-лили похоронити покійного в церкві, не мали пожадоного успіху і священник казав гріб в цер-кві засипати, а небіщка похоронив на цминтарі».

— Не судилось. З вістий, які одержано з Гам-бургя, дізнаємо ся, чому б. комісаря львівского магістрату, Евг. Новіцкого, увязнено в Гамбургі, хотий віхто зі Львова не домагав ся єго увязне-ня. Справа представляє ся так: Новіцкий виби-раючи ся до Америки, заосмотрив ся в фальши-вий паспорт на імя «Johann Lang». Однак Новіцкому не судило ся бачити Америку. Як-раз за якимсь злодієм, що так само називав ся, роз-писано в Німеччині гончі листи. Коли отже гамбургска поліція дістала в руки паспорт Іва-на Лянґа, сейчас арештувала єго властителя. Новіцкий не мав ніяких легітимацій на се назви-ще, з правдивим бояв ся виїздити, тому відка-зав всяких пояснєнь. Тоді поліція переглянула єго накунки і найшла в них папери, з яких по-казало ся, що увязнений називає ся не Лянґ, але Новіцкий і походить зі Львова. Тоді теле-графічно запитано львівску поліцію про Новіц-кого, а єї відповідь пояснила цілу справу.

— Дрібні вісти. Крил. о. Мандичевский парох в Надвірній, посол до сойму і ради державної і маршалок надвірнянської ради повітової, зре-зигнував з маршалкїства, яке сповняв 25 літ. — Більшу посілість Жабокруки в товмацкім повіті купив від товариства кредитового зем-ского о. Едвард Хлопецкий, парох з Завадки ко-ло Самбора, за 200.000 корон. — У Львові по-мер скоропостижно протестантский пастор Графль в хвили, як відправляв в костелі тор-

Телеграми.

жественне богослуженя. Покійнай має 58 літ. — У Львові застрілив ся 22 літній Євгеній Боретром з причини, що не здав телеграфічного іспиту. — Редакція і видавництво «Więś» а, органу кс. Стояловского, перепровидила ся з Тішина до Бельска.

— Гумористичний кутик.

Аптикаря не здирши!

Аптикаря: Як сим порошок посиплете швабів, то певно погинуть.

Мужик: Ба, як маю сипати, то волію хо-даком роздавати.

Аптикаря: Ну, се також добре средство...

Сила уяви.

Редактор: Чи ви писали сю поезию на кораблі?

Поет: О, ні, я навіть моря не бачив, але в нашім городі є гойданка, а зараз коло неї баюра для качок...

Небезпечний звір.

Школяр (в менажерії): Аво, тату, се лев — він їсть людей.

Мужик: Ей, то може дес там в горячих краях, а ту у нас їст людей — податок!

Прага, 7. цвѣтня. Nar. Listy оголосили промову д-ра Пацака, яку він виголосив на послѣдних зборах Молодочехів. Обструкція, — сказав др. Пацак — рівнала би ся абстиненції, а на тій Чехи вже раз вишли кепско. Вирочім тоді Чехи були би ізольовані, а тепер убігають ся о них так лівиця, як і правиця. Правительство є в клопоті, бо не може ужити §. 14. А Чехи за те, що обіцяли здержати обструкцію що-до горівчаного проєкту та інвестиційного предложєня, одержали знатні культурні та економічні приречєня, як регуляцію рік, підвишенє дотації на меліорацийний фонд та вибудуванє сіти каналів. Про другі концєсії др. Пацак не може заговорити, бо звязаний словом чєсти.

Софія, 8. цвѣтня. Бувший президент міністрів і провідник народного сторонництва др. Стоїлов помер вчєра в ночи.

Льондон, 8. цвѣтня. З Пекіна доносять, що вже уложено подрібний проєкт для забезпєченєя

суми винагородженєя для держав. яке має заплатити Китай.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— Товаровий рух на державних залізницях зрєє послѣдними часами. В лютім с. р. зиск товар. руху виносив о 1,094.588 К. більше, а особовий, рух зменшив ся о 60.782 К. Залізничі доходи за лютий с. р. виносять загалом 15,217.400 К.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в до-
вині і Сластьона, Шевченкова
могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“
з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Адвокат

др. Федак

переніс свою канцелярию на

ул. Сикстуску ч. 48.

6-12

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. цвѣтня 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1) Will Mora's, найліпша в світі пантоміна на потрійнім реку. 2) La belle Lilli загадочний годинник. 3) Castelli de Vere кольоратурова сьпівачка. 4) Nadrage черевобєдник. 5) Petras комічний жонглер. 6) Anny i Willy Röhl комічні біциклісти. 7) Elza Hofer субретка. 8) Les Henry танцюристи. 9) Clara Ballein champion еквілібрист. 10) Mr. Arghur зі своїми псами.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленєя. Що п'ятниці High Life представленє. Білєти вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвіка у Львові.

Colosseum ogrіte 12 газowymi печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпєчає будинки і всє предмети движимі против огневих шнід.

„Дністер“ припоручили Прєвєсвѣщ. Ординарияти Всєч. Духовєнству і вірним всіх трєх Епархієй.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днєм 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	
Резерва премієй	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емерітальний	30.924	„	54	„	
					разом
					520.406 кор. 65. сот.

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту в премієй.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шноди ліквідують ся безпрєвєловчно в присутности Дєлєгата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотєчних: Банк кравий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городєнці, Терєбовлєй, Залццїнах, Городку і Богородчанєх.

НА ЖИТЕ треба обезпєчатись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпєч. в Кракові; в таких обезпєчєнь через „Дністер“ іде часть провізії на рускі публічні добродійні цілі; поліси і квїти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних аєнтєв, особливо сєлян господарєв в окрєстностях, де ще нема бльзько аєнцій „Дністра“. Аєнти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошенєя о аєнцій треба вносити до Дирєкції у Львові.

Сєляне! убігайте ся тільки о аєнцій „Дністра“

Від огню обезпєчайте ся тільки в „Дністрі“.

На житє обезпєчайте ся тільки через „Дністер“.

Розклад поїздів залізничих обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

до Львова		зі Львова	
поп.	особ.	поп.	особ.
приходить о годині		відходить о годині	
6:10	з Кракова, Бердєва, Гаршави, Відня	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
6:20	з Чернівців (Київ, Галацу), Станіславова	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. як	6:43	до Станіславова, Підвисокого, Потутор
7:45	з Янова	6:55	до Станіславова, Підвисокого, Потутор
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
8:00	на дв. головний	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуща, Стрия	9:00	до Янова
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята
11:45	з Ябослава і Любачова	9:42	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
11:55	зі Станіславова (Кєресемєзе, Потутор)	3:15	до Янова щодєнно від 13. мая до 16. вер.
12:55	з Янова	3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.
1:15	зі Скольного, Стрия, з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:30	до Ряшєва, Хирова, Любачова
3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		
5:17	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.		
2:20	на дв. голов.		
2:35	з Кракова		
5:45	з Чернівців, Іцкан		
1:45	з Сокаля, Белзця і Любачова		
6:00			
Ніч			
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	6:10	до Станіславова
8:28	з Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а' від 16. вер. до 30. марца 1901 щодєнно
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12:40	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
9:23	з Янова щодєнно від 1. мая до 15. вер.	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуща
8:40	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:10	до Тернополя дворець головний
8:31	з Чернівців, Букєрєшту, Гусятина, Потутор	7:33	дворець Підзамче
12:20	з Лавочного (Пешту) Хирова	7:25	до Сокаля і Рави рускої
10:15	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і сьв.)
10:12	на дв. голов.	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
10:30	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	10:40	до Кракова, Відня, Варшави
12:05	з Підволочиск за дворець Підзамче	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й
3:12	на дворець головний	11:25	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
3:35		4:15	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.
		4:45	

ЗАМІТКА: Години числять ся від 6 години вечєром до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский різницє ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайцких ч. 5) уділяє ієссєнє в сїрєвахєх львівських, продає білєти всякого рода і розкладїадє.

Видає і відповідає за редакцію Лев Лопатинський.

З друкарні В. А. Шийковського.